

LEVAFIX E färger

Reaktiva textilfärger för färgning av bomull m.m.

Under färgningen ingår Levafix E-färgämnen en kemisk förening med cellulosa-fibrer. Denna förening ger mycket goda tvätthårdigheter. Material som lämpar sig för färgning är bomull, lin, hampa, sisal, cellulosa-rayon, och rayonull. (ej acetatrayon). Även siden kan färgas.

Färgningen sker vid låg temperatur, 40-60°C.

Kemikalier: Koksalt och kalcinerad natriumkarbonat (= vattenfri soda).

Färgningstid: 90-120 minuter.

SCHEMATISKT FÄRGNINGSFÖRLOPP

- FÖRBEREDELSEARBETEN

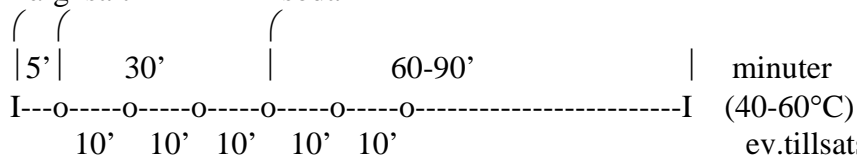
vägning av textilmaterialet

beräkning av vatten-, färg- och kemikaliemängder

- FÄRGNINGEN

färg salt

soda

- SKÖLJNING OCH EFTERTVÄTT

Färgbadets vattenmängd anpassas efter färgningsredskapet och beräknas i ett förhållande till textilmaterialets vikt. Vid färgning för hand, exempelvis balja, behövs förhållandet 1:30.

Färgämnet beräknas i % av materialets vikt och är oberoende av färgbadets storlek.

Maximal färgåtgång är 5% för mättade färgtoner. Vid sådana färgningar är det dessutom fördelaktigt att förlänga färgningstiden till 120 minuter.

Generell tabell för färgbadets sammansättning:

färgämne i %	koksalt gram/liter	soda i gram/liter vid badförhållande		
		1:30	1:10	1:5
< 0,5	10-30	5	10	15
0,5-1	30-40	10	15	20
1-2	40-50	15	20	30
2-5	50-80	20	25	35

Omräkningsexempel för färgning av 1 kg textilgods i

30 liter vatten (1:30)					10 liter vatten (1:10)			
styrka	färgämne	koksalt	soda	*	styrka	färgämne	koksalt	soda
-0,5%	-5g	300-900g	150g	*	-0,5%	-5g	100-300g	100g
0,5-1%	5-10g	900-1200g	300g	*	0,5-1%	5-10g	300-400g	150g
1-2%	10-20g	1200-1500g	450g	*	1-2%	10-20g	400-500g	200g
2-5%	20-50g	1500-2400g	600g	*	2-5%	20-50g	500-800g	250g

Färgämnet som är i pulver- eller granulatform, strös och löses i en mindre mängd hett vatten och tillsättes färgbadet. (Hålles vatten på färgämnet kan mycket svårösliga klumpar bildas)

Textilmaterialet sänks ned i badet och hålles i rörelse under färgningen.

Efter 5 minuter sker salttillsatsen.

Efter ytterligare 30 minuter tillsättes sodan.

Saltets funktion är att dra färgämnet till fibern, sodans att binda färgämnet med fibern.

För att uppnå så jämna färgningsresultat som möjligt delas salt- resp. sodatillsatsen upp i 3 delar och tillsättes med cirka 10 minuters mellanrum. Den första gärna mindre än de följande.

Efter sista sodatillsatsen färgas minst 40 minuter.

Önskas mättade färgtoner (5%) utökas tiden med ytterligare 30 minuter.

Under hela färgningsförloppet bör temperaturen hållas mellan 40-60°C.

Vid för hög respektive för låg temperatur blir färgutbytet mindre med ljusare resultat som följd, och vid färgblandningar kan oönskade färgnyanser bli följden.

Vid upprepade färgningar med samma önskade resultat, är det alltså viktigt att också upprepa färgningsförloppet med avseende på tid och temperatur.

Efter avslutad färgning skall kemikalier och all överskottsfärg avlägsnas. Detta sker genom upprepade varma sköljningar med därpå följande hettvätt (gärna 90°C) och ytterligare sköljning (kallt).

Utföres detta tillfullo, d.v.s. att ingen synlig färg finns i sköljvattnet, så kan ingen ytterligare fällning ske vid senare tvättillfällen.

FIBERN

Bör vara absolut ren och fri från appretur om färgämnet skall kunna ingå sin kemiska bindning. Vilket annars kan förorsaka flammiga och ofullständiga resultat.

Skrynkelfribehandlad väv lämpar sig inte för reaktivfärger.

På merceriserad bomull blir färgerna djupare än på obehandlad väv. Siden uppvisar varierande resultat.

VATTNET

Finns endast tillgång till hårt vatten bör avhärtningsmedel tillsättas.

Exempelvis Ladiquest 1097N med 2g/liter (eller 0,2g per hårdhetsgrad,dH).

KOKSALT

Vanligt hushållssalt kan användas. Ingen speciell kvalitet krävs. Undvik dock grovsalt, som är svårösligt.

KALCINERAD NATRIUMKARBONAT

Även kallad vattenfri soda, skall användas. Säljes även under beteckningen målarsoda, men bör dock granskas så att den verkligen är vattenfri.

AKTUELLA FÄRGÄMNEN

		<u>Ljushärdigheter</u> (ISO 105-B02, *=105-B01)		
		<u>4%</u>	<u>0,3%</u>	Högsta värde = 8
LEVAFIX:	Briljantgul E-3G	6-7*	5*	
	Guldgul E-G 150%	5-6	4-5	
	Orange CA	4-5	4	
	Scharlach CA	4-5	4	
	Briljantröd E-BA	5	4	
	Briljantröd E-4BA	4	3-4	
	Rubin CA	6	5-6	
	Marinblå E-4RA	6-7*	5-6*	
	Blå CA	6-7	6	
	Briljantblå E-BRA	5	4-5	
	Briljantblå E-FFN 150%	5-6	5	
	Briljantgrön E-5BA	7*	6*	
	Mörkgrön E-3BLA	7*	6*	
	Oliv CA	6	5	
Brun E-2R	5	5		
REMAZOL:	Svart B 133%	4	3	
	Svart RL	6	4	bäst vid 60°C

Uppgifterna lämnas efter bästa förmåga. Mångfalden av textila material och betingelser vid färgningen kan ibland förorsaka överraskande problem.